

Mas el Rauric, tines del Rauric i capella de Santa Margarida

Rajadell

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Vallformosa. Solella del Rauric. SE del terme.
Emplaçament Camí de Castellfollit a can Servitge, al costat S de la riera de l'Infern, vers el mas Barquets
Alçada: 410

Coordenades:

Latitud: 41.70227
Longitud: 1.73872
UTM Est (X): 395057
UTM Nord (Y): 4617489

Classificació

Número de fitxa 08178 - 84
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: En ruïna. La vegetació dificulta força el reconeixement de l'immoble. Casa quasi desapareguda. Tines millor conservades
Protecció Inexistent
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad: 08177A01100008
Autoria de la fitxa PEP 1993 (Jordi Piñero)/ OPC 2017-20
Data de registre de la fitxa: dg., 12/07/2020 - 02:00

Descripció

Conjunt corresponent a un antic mas, avui en ruïnes, de les que només s'identifiquen actualment diversos grups de tines. Subsisteixen alguns murs, sobretot al sector NE, que podrien correspondre al mas i/o a la capella de Santa Margarida, que coneixem per cites documentals. La ubicació exacte i la descripció tant del mas com de la capella que hi tenia al costat, per tant, és impossible, ja que pràcticament no en queden restes. Possiblement s'utilitzessin altres parts del conjunt com a habitatge, tal com sembla indicar l'existència de revoltons en una de les tines.

Els immobles destinats a tines, en canvi, s'han conservat millor i són més fàcilment identificables. D'acord amb la descripció detallada feta per Piñero (PEP 1993; la visita efectuada el 2020 en dificulta la validació, degut a la frondosa vegetació), es poden identificar tres grans grups de tines prototípics i dos de més petits, en un estat més degradat. En total es conserven 24 tines que són identificables, però podria haver-ne més, actualment ocultes.

Un primer grup està situat al costat de tramuntana del camí. Es tracta d'una construcció típica allargada formada per diferents cossos adossats. Hi ha sis tines: cinc de cilíndriques, de 2,40 metres de diàmetre, i una quadrada, de 2 x 2 metres.

Un segon grup de tines és situat al sector est, entre els dos camins que segueixen en aquesta direcció. Aquesta construcció és la més ferma i ben conservada. Segueix el mateix model típic, amb barracons a la part de les boixes. Consta de 9 tines: una quadrada de 3 x 3 metres; 5 de cilíndriques, de 2 metres de diàmetre, i tres de molt petites (tinois), que mesuren entre 1'5 i 1'7 metres de diàmetre .

Un tercer grup és situat al sector SO en una posició elevada respecte del camí. La construcció es troba força deteriorada i consta de 5 tines cilíndriques d'uns 2 metres de diàmetre. A prop s'aixeca una altra construcció, petita, amb coberta a una vessant. Podria correspondre a tines o bé tenir altres funcions de treball o d'habitatge. És inaccessible a causa de la vegetació.

Finalment, hi ha dues construccions més amb dues tines cadascuna, situades al costat de migdia del camí. Prop d'aquí s'observa un element interessant. Es tracta d'una petita construcció amb volta, molt ben feta, que devia servir per emmagatzemar l'aigua que naixia en aquest punt.

Observacions:

Figura al Catàleg de Masies i Cases Rurals 2014 (num. 87) com Rauric (Al PEP 1993, citat com cal Rouric). També denominat Tines de Santa Margarida.

Antic mas totalment abandonat. L'indret és inhòspit, amb vegetació abundant per tot arreu. Les tines, de gran interès, es conserven millor, en un estat diferent en cada cas.

El conjunt es troba a la falda del serrat que s'aixeca al costat de migdia de la riera de l'Infern o Riu Formós. Cal seguir el camí de Castellfollit a can Servitge, pel costat sud de la riera de l'Infern; passats uns 1500 m del mas Barquets en direcció oest i abans d'arribar a cal Claret s'ha de prendre un desviament que travessa la riera, i després continuar uns metres en la direcció oposada, cap a llevant. Uns xipresos molt grans al camí identifiquen el lloc. La vall on es troba Cal Rauric és un indret tradicionalment poc habitat i boscos, i fou molt afectat per l'incendi de 1980.

Segons Piñero (PEP 1993), a prop hi ha una altra casa en ruïnes, Santa Margarida, i una capella sota l'advocació de santa Margarida. Entenem que tot forma part d'un mateix conjunt.

Història

El Rauric apareix citat el 1280. El mas pertanyia a la parròquia de Sant Salvador de Vallformosa. Durant les crisis dels segles XIV i XV fou un dels pocs masos que no s'abandona. Almenys el 1553, en fer recompte de les famílies de les parròquies de Sant Salvador de Vallformosa i de Monistrollet, s'esmenta Valentí

Campserver, que ocupava el mas Raurich. Segons Ernest Molins, Capsserver era de Fals. El cadastre de 1786 cita Salvador Raurich com habitant de la parròquia de la Vallformosa.

El mas va ser habitat per masovers fins els anys 60 del segle XX. Quan va ser adquirit per can Massana en aquestes dates, el procés de deteriorament s'accelerà i es procedí a un enderroc exprés de la casa, que es conservava sencera, per tal d'alleugerir l'impost de contribució.

Gavin (1979:148) publica una fotografia antiga (dels anys 70 del segle XX?) de les ruïnes de Santa Margarida del Rauric, i afirma que avui (anys 70) ja no en queda res. Es veu a la dreta estructures que identifica com de la capella, i a l'esquerra hi ha la façana d'una masia molt gran.

Segons la Catalunya Romànica (Benet, 1984:39), la capella de Santa Margarida del Rauric (Rajadell) estava situada dins l'antic terme del castell de Guardiola, al lloc del Rauric. El Rauric està a la partió entre Rajadell i Sant Salvador de Guardiola i tal vegada el mas, o potser només la capella, estigué en terme de Guardiola. Efectivament, l'antic terme de la ciutat de Manresa passava entre Sant Salvador de Vallformosa i Santa Margarida del Rauric, quedant aquest lloc en terme del castell de Guardiola, encara que avui sigui terme de Rajadell. No degué passar mai de capella rural. L'església apareix esmentada diverses vegades, el 1282, el 1284 i el 1285 com a Santa Margarida de Guardiola (per tant podria tenir origen romànic). Dos anys més tard, Benet (1986) sembla rectificar quan és informat d'una possible capella dedicada a Santa Margarida localitzada dins el terme de Sant Salvador de Guardiola. L'any 2000 Capdevila (2000: 103-106) dona notícia d'una desapareguda capella de Santa Margarida de Guardiola relacionada amb can Servitge (es tracta d'un Can Servitge, avui Can Batlle, situat a Guardiola; res a veure amb Can Servitge de Vallformosa, Rajadell). Hi ha referències documentals de deixes de veïns de Guardiola a aquesta església als segles XIV, XV, XVI i XVII. Tot i que subsisteixen dubtes sobre si es tracta d'una sola església, nosaltres ens inclinem per l'existència de dues capelles dedicades a santa Margarida, la del Rauric i la de Guardiola.

Bibliografia

RAFAT (1986). Festa de Sant Sebastià.

GAVIN, Josep Maria (1979) Inventari d'Esglésies. Num. 5. Bages. Artestudi Edicions Novembre 1979.

BENET I CLARÀ, Albert (1984). Catalunya Romànica. Vol. XI. El Bages. Barcelona: Fundació Gran Enciclopèdia Catalana. p. 39.

BENET I CLARÀ, Albert (1986) Precisions sobre la història d'algunes esglésies d'època romànica al Bages. Butlletí dels Amics de l'Art Romànic del Bages num. 22. Juliol-Agost 1986

CAPDEVILA I PLANS, Jaume (2000) Santa Margarida. La desapareguda capella de can Servitge (avui can Batlle). Butlletí dels Amics de l'Art Romànic del Bages num. 122. Pp. 103-106. Octubre-desembre 2000

